

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak (sprawozdawca)

SSN Jacek Widło

w sprawie ze skargi P. U. i D. U.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 maja 2019 r.

sygn. akt I OSK (...)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 8 grudnia 2020 r.

stwierdza swoją niewłaściwość i przekazuje skargę do rozpoznania Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu.

UZASADNIENIE

Wnosząc do Naczelnego Sądu Administracyjnego skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 maja 2019 r., I OSK (...), P. U. i D. U. zarzucili zaskarżonemu orzeczeniu m.in. rażące naruszenie norm prawa Unii Europejskiej, tj. art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 19 ust. 1 akapit 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych, art. 17 Karty Praw Podstawowych, art. 1 Protokołu nr 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w zw. z art. 52 ust. 3 Karty Praw Podstawowych oraz art. 6 ust. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej – z uwagi na zasiadanie w składzie Naczelnego Sądu Administracyjnego, który wydał zaskarżony wyrok, sędziego T. S., którego droga awansu zawodowego oraz podejrzenie zamieszania jego osoby

w tzw. „afere hejterską” nie dawały gwarancji niezawisłości i niezależności sądu orzekającego w przedmiotowym procesie oraz gwarancji poszanowania zasady praworządności (państwa prawa) i skutecznej ochrony sądowej, stanowiących normy prawa pierwotnego Unii Europejskiej.

Naczelny Sąd Administracyjny, stwierdzając, że w skardze przedstawiono zarzut kwestionujący status osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, z udziałem której wydany został zaskarżony wyrok, uznał, iż na podstawie art. 26 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym skarga powinna zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy – Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Skarga wpłynęła do Sądu Najwyższego, wraz z pismem przewodnim Przewodniczącego Wydziału I Izby Ogólnoadministracyjnej Naczelnego Sądu Administracyjnego, 10 września 2020 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 285a § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. 2019, poz. 2.325; dalej: p.p.s.a.) skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia wojewódzkiego sądu administracyjnego, gdy przez jego wydanie została stronie wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Art. 285a § 3 p.p.s.a. przewiduje, że od orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego skarga nie przysługuje, z wyjątkiem gdy niezgodność z prawem wynika z rażącego naruszenia norm prawa Unii Europejskiej. Orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego traktuje się jak orzeczenia wydane w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi.

Zgodnie z art. 26 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2019, poz. 825; dalej: u.SN) do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie skarg o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów wojskowych oraz sądów administracyjnych, w tym Naczelnego Sądu

Administracyjnego, jeżeli niezgodność z prawem polega na podważeniu statusu osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, która wydała orzeczenie w sprawie.

Mając na uwadze brzmienie art. 26 § 4 u.SN stwierdzić należy, że Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych jest właściwa do rozpoznania wyłącznie tych skarg o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia – w tym orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego – w których zarzucana niezgodność z prawem polega na podważeniu, w ramach zaskarżonego orzeczenia, statusu osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, która uprzednio uczestniczyła w wydaniu orzeczenia w sprawie. Chodzi zatem zasadniczo o sytuacje, w których w orzeczeniu sądu wyższej instancji, następnie zaskarżonym skargą o stwierdzenie jego niezgodności z prawem, podważono status osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, uczestniczącej w wydaniu orzeczenia w sądzie niższej instancji.

Przekładając powyższe na realia niniejszej sprawy stwierdzić należy, że podstawy do przekazania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 maja 2019 r., sygn. akt I OSK (...), Sądowi Najwyższemu – Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych istniałyby wyłącznie w sytuacji, w której w orzeczeniu tym podważony zostałby status osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, biorącej udział w wydaniu weryfikowanego przez Naczelny Sąd Administracyjny w tym postępowaniu, wywołanym skargą kasacyjną P. U. i D. U., wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z 21 marca 2017 r., sygn. akt I (...). Dodatkowo, w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 maja 2019 r., sygn. akt I OSK (...), musiałby zostać sformułowany zarzut, z którego wynikałoby, że owa niezgodność z prawem wynika właśnie z podważenia przez Naczelny Sąd Administracyjny statusu osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, a uczestniczącej w wydaniu wzmiankowanego wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z 21 marca 2017 r., sygn. akt I (...).

Nie z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszym przypadku. P. U. i D. U., wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 maja 2019 r., sygn. akt I OSK (...), nie formułują zarzutu, z którego wynikałoby, że owa niezgodność z prawem miałyby wynikać z podważenia przez Naczelny Sąd Administracyjny statusu sędziego, biorącego udział w wydaniu zaskarżonego wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. – zarzut tego rodzaju nie mógł zresztą zostać skutecznie postanowiony w sytuacji, gdy Naczelny Sąd Administracyjny w zaskarżonym orzeczeniu nie wypowiadał się w kwestii statusu sędziów orzekających w sprawie. Skarżący kwestionują natomiast bezstronność sędziego T. S. – biorącego udział w wydaniu zaskarżonego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 maja 2019 r., sygn. akt I OSK (...) – nie podważając zresztą przy tym jego statusu jako sędziego, ale wskazując na konkretne okoliczności faktyczne, które mogą, w ocenie skarżących, wywoływać uzasadnioną wątpliwość co do jego niezależności, przede wszystkim od organów władzy wykonawczej.

Skoro zatem, jak to zostało wykazane powyżej, Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie jest właściwa do rozstrzygnięcia w przedmiocie skargi P. U. i D. U. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 maja 2019 r., sygn. akt I OSK (...), skarga winna zostać przekazana sądowi właściwemu według zasad ogólnych, zawartych w art. 285a-285l p.p.s.a. – tj. Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu.

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy, zważywszy na treść art. 26 § 4 u.SN., orzekł jak w sentencji postanowienia.